

De vaste commissie voor Financiën heeft op 1 april 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over ABN AMRO, o.a. over zijn brief van 19 maart 2015 over onregelmatigheden bij ABN AMRO in Dubai (Kamerstuk 31 789, nr. 50).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de onregelmatigheden bij ABN AMRO in Dubai. Frauderende bankiers moeten hard worden aangepakt als daartoe aanleiding is. De leden van de fractie van de VVD zijn blij dat de Minister aangeeft dat onderzoek geen bewijs heeft opgeleverd van overtredingen van internationale sanctiewetgeving en dat er evenmin indicaties zijn aangetroffen van fraude, terrorismefinanciering of witwaspraktijken door medewerkers van ABN AMRO. Het is natuurlijk wel serieus dat er sprake is geweest van overtreding van interne regels binnen de vestiging van ABN AMRO in Dubai. Volgens de Minister is er door ABN AMRO stevig en adequaat ingegrepen en zijn er geen aanwijzing voor een breder probleem van intern toezicht. ABN AMRO heeft afscheid genomen van de medewerkers die de interne regels hebben overtreden en van betrokken klanten en tussenpersonen, de klantenportefeuille wordt herbeoordeeld en interne procedures en processen worden waar nodig aangepast. Dit lijken de leden van de VVD-fractie logische stappen.

Deze leden lezen dat de toezichthouder DFSA op dit moment geen sancties heeft opgelegd, maar dat DFSA op 16 maart 2015 heeft aangekondigd een eigen onderzoek te starten. Waarom start de toezichthouder dit onderzoek? Zou dit alsnog kunnen betekenen dat er sancties worden opgelegd en welke rol speelt Nederland daarbij? Waarom moest deze zaak via een interne klokkenluidersregeling aan het licht komen, en kwam het niet gewoon naar voren via interne processen en procedures van ABN AMRO in Dubai?

In de afgelopen dagen is er meermalen vertrouwelijke informatie gelekt over ABN AMRO. De leden van de VVD-fractie vinden dit zorgelijk. Wordt er nog onderzoek gedaan naar waar deze informatie vandaan komt c.q. door wie de informatie is gelekt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wordt er dan ook opgetreden tegen de personen die de informatie hebben gelekt?

In Het Financieele Dagblad van 28 maart 2015 wordt gemeld dat De Nederlandsche Bank (DNB) de aanpak van ABN AMRO van corruptierisico's als onvoldoende zou beoordelen. Klopt deze berichtgeving? Graag een toelichting. Welke tekortkomingen zijn er geconstateerd door DNB? Waarom is de aanpak van corruptierisico's onvoldoende? Welke verbeteringen heeft ABN AMRO eerder al doorgevoerd of gaat ze nog doorvoeren? DNB heeft volgens het bericht een vervolgonderzoek aangekondigd. Klopt dit? Gaat dit specifiek over ABN AMRO of over alle banken? Waarop heeft dit onderzoek betrekking? Wanneer is dit onderzoek gereed?

Staat de in het artikel genoemde oliehandelaar Gunvor op de Amerikaanse zwarte lijst die in het kader van de internationale sancties tegen Rusland is opgesteld? Staat deze persoon op de Europese zwarte lijst? ABN AMRO geeft zelf aan dat deze persoon niet op de lijst staat. Als de persoon niet op de lijst staat, waarom noemt DNB deze persoon dan wel concreet als voorbeeld? ABN AMRO heeft zelf gemeld dat er geen misstanden blijken uit eigen onderzoek. Klopt dat?

In het Financieele Dagblad van 31 maart 2015 wordt gemeld dat DNB het inzicht in de nevenfuncties en privébelangen van de commissarissen onvoldoende vindt. Klopt deze berichtgeving? Gaat het hierbij om dezelfde brief als waarop het bericht van 28 maart 2015 in het Financieele Dagblad is gebaseerd? Is dit een reguliere toezichtbrief vanuit DNB die aan alle banken is/wordt gestuurd over verbeteringen die moeten worden

doorgevoerd? Welke verbeteringen heeft ABN AMRO eerder eventueel al doorgevoerd of gaat ze eventueel nog doorvoeren?
Het op orde brengen van de regeling tegen handel met voorkennis en het door topbankiers opgeven van hun privébelangen zou doorgeschoven zijn naar 2015, volgens datzelfde artikel. Klopt deze berichtgeving? Welke verbeteringen heeft ABN AMRO eerder eventueel al doorgevoerd of gaat ze eventueel nog doorvoeren? In het artikel wordt gemeld dat er naar aanleiding van eerdere opmerkingen een nieuwe regeling is opgesteld. Is de in het artikel genoemde regeling inmiddels door de commissarissen geaccordeerd? Klopt het dat de Raad van Commissarissen in het voorjaar van 2014 heeft ingestemd met een aanscherping van de procedure ten aanzien van de registratie en monitoring van nevenfuncties?
ABN AMRO noemt de kritiek deels «achterhaald en opgelost». Wat wordt daarmee bedoeld? Wat is achterhaald? Wat is opgelost?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

Onregelmatigheden ABN AMRO Dubai

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister hoe hij, gelet op de kritiek van DNB op de aanpak van corruptierisico's, nu oordeelt over het interne toezicht en de bijbehorende controles bij ABN AMRO, vindt hij dat op dit moment van voldoende kwaliteit?

De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer meer duidelijkheid kan worden gegeven over het delen van de uitkomsten van het onderzoek van de toezichthouder in Dubai?

Aanpak corruptierisico's

De leden van de PvdA-fractie vragen welke tekortkomingen in het beleid van ABN AMRO tegen corruptierisico's door DNB zijn gesignaleerd. De genoemde leden vragen welke maatregelen ABN AMRO heeft genomen na eerdere kritiek van DNB op haar aanpak van corruptierisico's? Waarom waren deze verbeteringen volgens DNB niet voldoende? Welke extra verbeteringen voert ABN AMRO momenteel door om haar beleid te verbeteren? Beoordeelt DNB deze inspanning wel als voldoende?

De leden van de PvdA-fractie vragen of er naast het «dossier-Gunvor» nog andere dossiers zijn waar dezelfde problemen (kunnen) spelen?

Klopt het, dat Gunvor eveneens klant is bij andere Nederlandse banken? Heeft de toezichthouder deze banken ook gewezen op de corruptierisico's? Zo ja, hebben deze banken maatregelen genomen om corruptierisico's te ondervangen en is het beleid van deze banken tegen corruptierisico's wel voldoende?

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de uitkomsten waren van het door DNB uitgevoerde brede onderzoek naar risico's van corruptie en belangenverstremming? Zijn er uit dit onderzoek ook bij andere banken dan ABN AMRO tekortkomingen naar voren gekomen? Hebben deze banken naar aanleiding van dit onderzoek maatregelen moeten nemen en is het risicobeleid van andere banken wel voldoende?
De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer het door DNB aangekondigde vervolgonderzoek naar verwachting is afgerond?

Integriteit

DNB beoordeelt de maatregelen die door ABN AMRO zijn getroffen om handel met voorkennis tegen te gaan als onvoldoende. Waarop richt de kritiek van DNB zich precies? ABN AMRO geeft daarentegen aan dit te hebben geadresseerd en stelt dat er geen integriteitsproblemen zijn met de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur, klopt dat, wat is de inschatting van de Minister? Klopt het dat ABN AMRO naar verwachting

pas in de loop van 2015 zal voldoen aan de eisen die DNB stelt om handel met voorkennis en belangenverstrengeling te voorkomen? Op welke onderdelen zijn deze problemen verholpen en op welke onderdelen moet de bank nog voortgang boeken?

Salarisverhoging

De leden van de PvdA-fractie vinden de keuze van de leden van de Raad van Bestuur van ABN AMRO om af te zien van de salarisverhoging een verstandige en noodzakelijke stap. Aan de leden van de Raad van Bestuur is het nu de taak verder te werken aan herstel van vertrouwen van medewerkers en samenleving in de bank. Voor de leden van de PvdA-fractie was afzien van de ton daarvoor een cruciale stap. De leden van de PvdA-fractie hebben nog enkele vragen.

Deze leden vragen of de leden van de Raad van Bestuur nu definitief hebben afgezien van de salarisverhoging van EUR 100.000? Is ook de komende jaren een salarisverhoging uitgesloten? Zo ja, is dat de situatie zolang de overheid nog aandelen bezit?

De leden van de PvdA-fractie vinden het opstappen van de verantwoordelijke commissaris voor het beloningsbeleid begrijpelijk. Het was uiterst onverstandig om nogmaals te verdedigen wat onverdedigbaar is. De genoemde leden vragen of de beslissing om de salarisverhoging in de media te verdedigen is afgestemd met en op instemming kan rekenen van de overige leden van de Raad van Commissarissen?

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de Minister oordeelt over de andere recente salarisverhogingen bij financiële instellingen? Deelt de Minister de mening van de genoemde leden, dat deze riante salarisverhogingen niet passen bij de door de bancaire sector onderschreven ambitie om dienstbaar te zijn aan de samenleving en niet aan zichzelf? Is de cultuur in de sector volgens de Minister al voldoende gericht op het algemeen in plaats van het eigen belang? Heeft de Minister de indruk dat de sector handelt naar letter en geest van de recent ingegane Wet beloningen financiële instellingen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie willen graag weten wanneer de Minister voor het eerst kennis heeft genomen van de kritiek van DNB op de mogelijke belangenverstrengeling bij ABN AMRO. Is de Minister het met DNB eens dat de controle door de bank op mogelijke belangenverstrengeling bij haar eigen medewerkers als «onvoldoende» dient te worden gekwalificeerd? Kan de Minister bevestigen dat ABN AMRO de invoering van een toereikende regeling tegen het risico van belangenverstrengeling bij haar eigen bankiers en bestuurders voor zich uit geschoven? Als dit klopt, wat zegt dit dan volgens de Minister over de interne controle bij ABN AMRO? Vindt de Minister dat hij dit had moeten weten voor de beursgang? Was de NLFI hiervan wel op de hoogte?

Hoe verklaart de Minister verder dat ABN AMRO op de hoogte had moeten en kunnen zijn van het feit dat president Poetin van Rusland in Gunvor heeft geïnvesteerd? Kan de Minister bevestigen dat het Amerikaanse Ministerie van Financiën dit feit in maart 2014 al heeft gemeld, maar dat ABN AMRO vervolgens geen actie heeft ondernomen? Hoe kan het dat signalen over corruptie bij Gunvor jarenlang door de ABN AMRO-top zijn genegeerd?

De antwoorden van de Minister over ABN AMRO Dubai stellen de leden van de SP-fractie niet gerust. Zo begrijpen deze leden niet waarop het oordeel van de Minister, dat het interne toezicht op orde zou zijn, is gebaseerd. Graag willen de leden van de SP-fractie hier meer duidelijkheid over, te meer aangezien de zaak niet aan het licht was gekomen zonder de klokkenluider. Is de Minister het met de leden van de SP-fractie

eens dat de interne controle op meer dient te berusten dan alleen het oppakken van de signalen van eventuele klokkenluiders? De leden van de SP-fractie constateren dat zelfs dat niet goed is gegaan, aangezien er al eerder signalen zijn doorgegeven en genegeerd. Deze leden vragen de Minister hier wat uitgebreider op in te gaan, en ook helder aan te geven wat bedoeld wordt met de stelling dat medewerkers «onregelmatigheden» hebben gemeld. Kan de Minister bevestigen dat hij en NLFI pas een dag vóór het uitkomen van het artikel in het FD op de hoogte waren gesteld van deze onregelmatigheden? Uit dit artikel zou blijken dat deze informatie de Minister en de NLFI niet had bereikt zonder het FD-artikel. Kan de Minister aangeven wat hij hiervan vindt, gezien de ernst van het vergrijp? De leden van de SP-fractie willen verder graag weten hoe het kan dat deze informatie op zo'n belangrijk moment – aan de vooravond van de beursgang – niet door de ABN AMRO-top is gemeld.

Kan de Minister aangeven bij hoeveel transacties ABN AMRO Dubai zich niet aan de regels heeft gehouden? Tevens willen deze leden weten in hoeverre er is witgewassen door klanten, aangezien de cryptische zinsnede «voor zover er sprake was van indicaties van witwassen» niet echt verhelderend is. Voorts willen de leden van de SP-fractie weten hoe het kan dat DNB nog geen enkele schending van voorschriften heeft vastgesteld. Zat DNB er dan wel bovenop? Hoe heeft ze toegezien op de interne controle van ABN AMRO? Deze leden willen ook graag weten of ABN AMRO op eigen initiatief DFSA heeft geïnformeerd of dat het initiatief vanuit DFSA kwam.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister voorts uit te leggen welke rol hij als aandeelhouder speelt bij de controle op privébelangen en nevenfuncties bij ABN AMRO-top. Was de Minister op de hoogte van de brief van DNB over de tekortkomingen bij de controle op privébelangen en nevenfuncties bij ABN AMRO? Wanneer was de Minister eerst op de hoogte gebracht van deze tekortkomingen? Welke acties heeft de Minister ondernomen toen hij daarvan op de hoogte werd gebracht? Wanneer was de NLFI op de hoogte? Kan de Minister concreet aangeven welke risico's kunnen ontstaan doordat ABN AMRO de controle op privébelangen en nevenfuncties niet op orde heeft? Acht de Minister een bank die zulke zaken niet op orde heeft geschikt om naar de beurs te gaan?

Kan de Minister aangeven of de NLFI in maart 2014 bezwaar heeft gemaakt tegen de salarisverhoging bij het bestuur van ABN AMRO? Is de Minister bereid zich in te zetten voor verlaging van de exorbitante salarissen bij de top van de staatsgesteunde ondernemingen, zeker in het licht van de grote verschillen met de salarissen van gewone werknemers bij dezelfde ondernemingen?

Kan de Minister bevestigen dat het Ministerie van Financiën en ABN AMRO het lange tijd niet eens werden over de beschermingsconstructie waarmee de bank beschermd zou worden? Kan de Minister bevestigen dat hij er bij de ABN AMRO-top op heeft aangedrongen genoeg te nemen met een zwakke beschermingsconstructie? Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, dan willen de leden van de SP-fractie graag de motivering achter deze stellingname weten. Is de Minister het met de leden van de SP-fractie eens dat een stevige beschermingsconstructie meer voor de hand had gelegen, zeker gezien de voorgeschiedenis van de (noodgedwongen) nationalisatie in 2008?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister aan te geven of het vertrek van Peter Wakkie uit de Raad van Commissarissen volgens hem voldoende is om «de rust en het vertrouwen» te herstellen. Heeft de Minister zelf nog vertrouwen in de huidige Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van ABN AMRO?

De Minister heeft in de toelichting van zijn besluit tot uitstel van de beursgang aangegeven dat er meerdere kwesties spelen rondom ABN AMRO die hebben geleid tot zijn besluit. Kan de Minister aangeven welke

kwesties dat precies zijn? Spelen er nog meer kwesties dan wij de afgelopen weken via de media hebben kunnen vernemen?

Tot slot willen de leden van de SP-fractie graag weten wat de Minister op lange termijn voor ogen heeft voor ABN AMRO? Is de Minister nog steeds van mening dat ABN AMRO op termijn naar de beurs dient te worden gebracht? Kan de Minister aangeven welk effect de lange reeks incidenten hebben voor de opbrengst bij een beursgang op korte termijn? Zijn er volgens de Minister onoverkomelijke bezwaren tegen een bank die in overheidshanden is? Zo ja, dan willen de leden van de SP-fractie graag weten wat deze bezwaren zijn. Deze leden vragen de Minister ook aan te geven of er volgens hem onaanvaardbare risico's zijn verbonden aan een staatsbank. Zo ja, dan willen de leden van de SP-fractie graag weten wat deze risico's precies inhouden. Kan de Minister ook de mogelijke bezwaren tegen, en risico's van, een beursgenoteerde bank noemen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie nemen met enige bezorgdheid kennis van de ontwikkelingen rondom de ABN AMRO-bank. Zij verzoeken de Minister van Financien aan te geven hoe op dit moment de verhouding is tussen hem en de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van de ABN AMRO. Dit kan door aan te geven hoe de aandeelhoudersvergadering, die op 2 april plaatsvindt, verlopen is en of de jaarrekening is goedgekeurd en er decharge is verleend aan de Raad van Bestuur.

Verder herhalen de leden van de CDA-fractie de vragen die zij eerder gesteld hebben rond het kantoor in Dubai en vernemen zij graag van de Minister welke andere zaken er spelen bij de ABN AMRO, die van belang zijn om publiekelijk bekend te zijn bij een eventueel besluit tot beursgang, bijvoorbeeld omdat ze verplicht in een prospectus vermeld dienen te worden.

Deze leden vernemen graag van de Minister of hij van mening is dat hij door ABN AMRO voldoende en tijdig op de hoogte gebracht is van alle informatie, die het kabinet nodig gehad zou hebben om een week geleden het besluit te nemen om over te gaan tot een beursgang.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de antwoorden in het schriftelijk overleg over de verhoging van de salarissen van de leden van de Raad van Bestuur van de ABN AMRO. Zij hebben hierover een paar aanvullende vragen:

Wanneer heeft de Raad van Commissarissen besloten dat de verhoging uitgekeerd mocht worden?

Wanneer heeft de Minister ingestemd?

Wanneer is de verhoging ingegaan en uitbetaald?

De leden van de CDA-fractie zouden graag een reactie hebben op de brief van de toezichthouder DNB over integriteitsrisico's, zoals vermeld in het Financieel Dagblad van 31 maart 2015. Graag vernemen zij van de Minister op welke wijze en op welk moment de ABN AMRO dit onderwerp ter sprake gebracht heeft bij de aandeelhouder en of die dat tijdig en volledig vond.

Verder zouden deze leden graag vernemen wanneer alle uitstaande issues opgelost zijn en of er door deze omissies nog boetes of straffen opgelegd kunnen worden door toezichthouders.

Bij de affaire rond Dubai vragen de leden van de CDA-fractie de Minister om aan te geven hoe ernstig hij de overtredingen vindt en wanneer hij geïnformeerd had moeten worden.

De leden van de CDA-fractie zijn geïnteresseerd in welke opties voor de toekomst van ABN AMRO nu mogelijk zijn, nu het besluit over een beursgang, in ieder geval tijdelijk is opgeschort, wanneer over deze opties besloten wordt en wat het afwegingskader is.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben met grote verbazing kennisgenomen van de recente ontwikkelingen omtrent ABN AMRO en de beantwoording van de Minister van een schriftelijk overleg over de salarisverhoging van het bestuur van ABN AMRO.

Naar aanleiding van de genoemde punten brengen de leden van de fractie van de PVV het volgende naar voren.

Salarisverhoging

De leden van de PVV-fractie willen allereerst weten of het klopt dat ABN AMRO op 11 augustus 2014 een brief heeft gestuurd aan NLF, zoals aangegeven staat in het NRC-artikel van 31 maart 2015 («ABN: Minister zou ons verdedigen»).

Zo ja, is de Minister bereid deze brief naar de Kamer te doen toekomen?

Eveneens willen de leden van de PVV-fractie weten op het klopt dat de Minister vorig jaar in maart al heeft ingestemd met het verhogen van de salaris van het bestuur van ABN AMRO met 100.000 euro.

Zo ja, waarom heeft de Minister dit niet destijds met de Kamer gedeeld en hoe geloofwaardig is het dan om te stellen dat de verhogingen slecht te begrijpen zijn en een verkeerd signaal afgeven?

Verder merken de leden van de PVV-fractie op dat in de brief van 31 maart 2015 de Minister aangeeft dat hij er geen misverstand over heeft laten bestaan dat hij de salarisverhoging afkeurt en zelfs heeft gewaarschuwd voor de schade voor de bank. Deze leden vragen waarom de Minister niet heeft aangegeven dat dit voor hem als aandeelhouder onaanvaardbaar is en dat hij de wet desnoods gaat wijzigen om deze verhoging te blokkeren? Deze leden vragen ook of de Minister heeft overwogen om de Raad van Commissarissen te vervangen.

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie waarom de Minister de verhoging van de variabele beloningen wel heeft betwist en de verhoging van de vaste salarissen niet.

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie waarom de Minister (als aandeelhouder) iets belooft te verdedigen dat weliswaar juridisch en bestuurlijk correct is, doch schadelijk is voor de bank en slecht voor het vertrouwen in de financiële sector en waardoor afbreuk wordt gedaan aan de waarde en het imago van de bank en het vertrouwen. Waarom heeft de Minister de salarisverhoging niet als onverdedigbaar getypeerd, want als aandeelhouder wil je toch niet dat de bank beschadigd wordt en/of waarde verliest? Als Minister wil hij toch niet dat het vertrouwen in de financiële sector wordt geschaad?

De leden van de PVV-fractie vragen eveneens wat deze onenigheid (ruzie) de belastingbetaler straks gaat kosten als blijkt dat door deze imago-schade de bank veel minder opbrengt dan eerder voorzien bij een beursgang.

Tevens vragen de leden van de PVV-fractie of de Minister het met hen eens is dat gelet op de problemen en spanningen het beter zou zijn om de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur te vervangen door

nieuwe mensen met een onbelast verleden en dat dit het imago en de beursgang ten goede zal komen.

Voorts merken leden van de PVV-fractie op dat de Minister in zijn antwoordbrief van 19 maart 2014 schreef dat hij tevreden was dat de beloningskwestie was opgelost. Deze leden willen weten waarom de Minister daarmee impliceert tevreden te zijn met de salarisverhogingen, terwijl hij nu aangeeft dat de verhogingen niet uit te leggen zijn en een verkeerd signaal afgeven.

De leden van de PVV-fractie vragen tevens om welke redenen precies het bestuur van ABN AMRO afstand heeft gedaan van de salarisverhoging. Hetzelfde willen de leden van de PVV-fractie weten over het afzien van het bestuur van variabele beloningen over het jaar 2010.

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie wat het oordeel van de Minister is over het vertrek en de redenen die Peter Wakkie aanvoert om op te stappen.

Controle nevenfuncties en privébelangen

De leden van de PVV-fractie vragen of het klopt dat DNB in februari een brief heeft gestuurd aan ABN AMRO waarin kritiek is geuit over de wijze waarop ABN AMRO nevenfuncties en privébelangen controleert, maar ook over tekortkomingen in het bankbrede beleid tegen corruptierisico's. Zo ja, was de Minister hiervan op de hoogte en is de Minister bereid deze brief naar de Kamer te sturen?

Ook vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat ABN AMRO onvoldoende inzicht heeft in nevenfuncties en privébelangen van haar eigen commissarissen. Zo ja, hoe komt dit precies en wanneer is ABN AMRO hier voor het eerst precies op geattendeerd?

Deze leden vragen voorts of het klopt dat ABN AMRO de invoering van een toereikende regeling tegen het risico van belangenverstremming bij onder andere haar eigen topbankiers en bestuurders voor zich heeft uitgeschoven. Zo ja, hoe komt dit precies en wanneer is ABN AMRO voornemens deze regeling in te voeren?

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie welke maatregelen ABN AMRO voornemens is te treffen om nevenfuncties en privébelangen van haar eigen commissarissen in voldoende mate te controleren. Ook vragen de leden van de PVV-fractie welke maatregelen de Minister zal treffen om te bewerkstelligen dat nevenfuncties en privébelangen van de commissarissen van ABN AMRO in voldoende mate gecontroleerd zullen worden.

Aanpak corruptierisico's

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat ABN AMRO onvoldoende aan structurele analyses van de integriteitsrisico's voor de commodity trace finance business, inclusief corruptie door omkoping en/of belangenverstremming doet.

Klopt het dat Gunvor (nog steeds) een voorname klant is van ABN AMRO. Klopt het dat ABN AMRO zaken doet met Gunvor? Zo ja, om wat voor soort zaken gaat het hier precies? Ook vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat Poetin in Gunvor heeft geïnvesteerd en toegang had tot de Gunvor-fondsen. Eveneens vragen deze leden of Gennadi Timtsjenko tot op heden nog steeds aandeelhouder is van Gunvor.

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat Gennadi Timtsjenko, nadat hij op de sanctielijst werd geplaatst door de Ameri-

kanen, snel zijn aandelenbelang van 44% heeft verkocht aan de Zweedse mede-oprichter van Gunvor, Torbjorn Tornquist.

Verder vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat de Amerikaanse Ministerie van Financiën in maart 2014 contact heeft opgenomen met ABN AMRO en gesteld heeft dat Poetin in Gunvor heeft geïnvesteerd en toegang heeft tot de Gunvor-fondsen. Deze leden vragen tevens of het klopt dat ABN AMRO heeft nagelaten contact op te nemen met de Amerikaanse autoriteiten. Zo ja, om welke redenen? Zo nee, hoe en waarover heeft het eventuele contact over plaatsgevonden? Voorts vragen de leden van de PVV-fractie of er inmiddels contact is gelegd met het Amerikaanse Ministerie van Financien, nadat bekend werd dat de grootaandeelhouder van Gunvor, Gennadi Timtsjenko, op de sanctielijst stond. Kan ABN AMRO een boete krijgen voor het zaken doen met Gunvor?

Ook willen de leden van de PVV-fractie weten wanneer de Minister precies op de hoogte is gesteld van de problemen bij de ABN AMRO-vestiging in Dubai, het zaken doen met de omstreden Russische oliehandelaar Gennadi Timtsjenko en het onderzoek van de DNB waaruit bleek dat het interne toezicht naar belangenverstrengeling van de Raad van Commissarissen tekort schoot.

Misstanden Dubai

De leden van de PVV-fractie vragen wat precies de onregelmatigheden op het ABN AMRO-kantoor in Dubai waren. Wat waren precies de redenen dat 6 medewerkers zijn ontslagen? Daarnaast vragen deze leden in hoeverre corruptie bewezen is. Tevens vragen de leden van de PVV-fractie of het klopt dat dit niet de eerste keer was dat het kantoor in Dubai in opspraak was.

Klopt het ABN AMRO in december 2005 een boete heeft gekregen van Amerikaanse toezichthouders van \$ 80 miljoen vanwege malversaties bij het ABN AMRO-kantoor in Dubai?

Wat was precies de reden waardoor deze boete is opgelegd?

Klopt het dat in maart 2013 ook twee medewerkers van de ABN AMRO in Dubai zijn ontslagen vanwege corruptie? Wat was precies de reden voor dit ontslag? Welke maatregelen heeft ABN AMRO genomen nadat de eerste malversaties in Dubai bekend werden?

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie hoe het mogelijk is dat er in 2014 16 meldingen zijn gedaan van mogelijke witwaspraktijken aan de lokale toezichthouder, maar dat de bank uiteindelijk geen bewijs heeft gevonden dat deze praktijken zich daadwerkelijk hebben gemanifesteerd. Verder merken de leden van de PVV-fractie op dat er vastgesteld is dat een aantal onregelmatigheden door medewerkers eerder lokaal al was gemeld en dat tevens verbeteringen werden geadviseerd in processen die daarmee verband hielden. De leden van de PVV-fractie vragen wanneer deze onregelmatigheden precies zijn gemeld en welke verbeteringen er zijn geadviseerd en door wie.

Daarnaast merken de leden van de PVV-fractie op dat er op 7 maart 2015 een nieuwe melding is gedaan inzake kantoor Dubai. Deze leden willen weten om welke melding het precies ging.

Ook stellen de leden van de PVV-fractie vast dat de DFSA heeft aangekondigd een eigen onderzoek te zullen starten. Deze leden vragen naar wat er precies in dit onderzoek behandeld zal worden. Wat is hier verder al over bekend?

Eveneens merken de leden van de PVV-fractie op dat ABN AMRO aangeeft dat mede gelet op reguliere verdeling van taken en verantwoordelijkheden en hangende de herbeoordeling van klantdossiers, er nog geen directe aanleiding was om het dossier aan de aandeelhouder te rapporteren. De leden van de PVV-fractie vragen wat het oordeel van de Minister is over de redenen die ABN AMRO aanvoert voor het niet eerder melden van deze misstanden.

Tevens merken de leden van de PVV-fractie op dat ABN AMRO de aandeelhouder wel op de hoogte zou hebben gebracht toen zij benaderd werd door het Financieel Dagblad. De leden van de PVV-fractie vragen of de Minister dit een rechtvaardige reden vindt om het dossier precies op dat moment wel aan de aandeelhouder voor te leggen.

Verder vragen de leden van de PVV-fractie of ABN AMRO mogelijk nog een boete te wachten staat voor de misstanden op het kantoor in Dubai. Zo ja, hoe hoog kan deze boete uitvallen?

Beursgang

De leden van de fractie van de PVV vragen wanneer de Minister voornemens is ABN AMRO naar de beurs te brengen. Wat is momenteel de geschatte waarde van ABN AMRO?

Governance ABN AMRO

De leden van de PVV-fractie merken op dat in de meeste stukken het vennootschapsrecht zelden aan de orde komt. Meestal gaat het over andere wetgeving.

De leden van de PVV-fractie geven aan dat op grond van het vennootschapsrecht de aandeelhouder, de Raad van commissarissen en de Raad van bestuur ieder hun eigen specifieke bevoegdheden hebben. Dit wordt hier verder aangeduid met de governance.

Middels deze governance zouden de vennootschapsorganen: aandeelhouder, Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur in control moeten zijn van de vennootschap. Over de privaatrechtelijke inkleuring van die verhoudingen heeft de PVV een aantal vragen.

De leden van de PVV-fractie vragen welke wettelijke en/of statutaire bevoegdheden de Minister, als aandeelhouder, heeft ten aanzien van de benoeming en beloning van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

Welke invloed heeft de tussenschakeling van de NLF hierop?

Deze leden vragen eveneens of de Minister zijn wettelijke en/of statutaire bevoegdheden toereikend acht op dit aspect. Vindt de Minister dat hij wordt belemmerd door zijn wettelijke en/of statutaire bevoegdheden op dit aspect?

Daarnaast willen de leden van de PVV-fractie weten of het statutair en/of wettelijk mogelijk is om meer bevoegdheden te krijgen op dit aspect. Is de Minister van mening dat het Burgerlijk Wetboek (boek 2) veranderd zou moeten worden op dit aspect, zodat de Minister meer bevoegdheden zou hebben?

Tevens vragen de leden van de PVV-fractie welke wettelijke en/of statutaire bevoegdheden de Raad van Commissarissen heeft ten aanzien van de benoeming en beloning van de Raad van Bestuur. Acht de Minister de wettelijke en/of statutaire bevoegdheden toereikend op dit aspect?

Voorts vragen deze leden of de Minister vindt dat de Raad van Commissarissen wordt belemmerd door de wettelijke en/of statutaire bevoegdheden op dit aspect. Is het statutair en/of wettelijke mogelijk om meer bevoegdheden te krijgen op dit aspect?

Tevens vragen de leden van de PVV-fractie of de Minister van mening is dat het Burgerlijk Wetboek (boek 2) veranderd zou moeten worden op dit aspect, zodat de Raad van Commissarissen meer bevoegdheden zou hebben.

Ten slotte vragen de leden van de PVV-fractie in het licht van het bovenstaande of de Minister, als aandeelhouder, vindt dat de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur in voldoende mate in control zijn.

Zo ja, kan de Minister dit toelichten in het licht van de strubbelingen over de afgelopen maand maart?

Zo nee, kan de Minister aangeven wat hij specifiek zou willen veranderen op het gebied van het vennootschapsrecht om wel de door de Minister vereiste mate van control te krijgen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

Interne controle

Het Financieele Dagblad meldde op 31 maart 2015 dat ABN AMRO de interne controle niet op orde zou hebben. Er is onvoldoende inzicht in nevenfuncties en privébelangen van de commissarissen. Ook het op orde brengen van de regeling tegen handel met voorkennis en het opgeven van privébelangen zou ABN AMRO voor zich uit hebben geschoven. De onderzoeken van de toezichthouder die hier onder liggen zijn uit onder meer 2013. Is NLF als aandeelhouder, dan wel het Ministerie van Financiën, hiervan op de hoogte gesteld? Wat heeft ABN AMRO, sinds de eerste constatering van tekortkomingen in 2013 gedaan om de interne controle te verbeteren? Welke rol heeft de Raad van Commissarissen hierin gespeeld? Binnen welke termijn moet ABN AMRO de geconstateerde tekortkomingen hebben geadresseerd? Wat heeft de Minister gedaan sinds hij van de tekortkomingen op de hoogte is?

Externe controle

Ook constateerde DNB dat de controle van externe contacten onder de maat is. Hoe beoordeelt de Minister deze constatering? Er zijn verschillende incidenten aan het licht gekomen die symptomen zijn van de tekortkomingen in het controlebeleid van ABN AMRO, waaronder de misstanden bij het bankkantoor in Dubai en de relatie met de omstreden oliehandelaar Gunvor. ABN AMRO geeft aan dat na ontvangst van de melding over het bijkantoor in Dubai via de klokkenluidersregeling de Raad van Bestuur medio 2014 is geïnformeerd. Wanneer heeft de Raad van Bestuur de Raad van Commissarissen geïnformeerd over deze melding? Is de Minister van mening dat de aandeelhouder eerder op de hoogte had moeten worden gebracht? Wanneer zal DNB vaststellen of de Nederlandse integriteitswetgeving (Wwft) is omzeild door het bijkantoor van ABN AMRO in Dubai? Is het Openbaar Ministerie ingelicht over de kwestie? ABN AMRO geeft in de brief van 19 maart 2015 aan dat er intern onderzoek is gedaan om vast te stellen of Dubai een geïsoleerd incident was, of dat er ook in de andere onderdelen van de klantportefeuille problemen zitten. Uit dit interne onderzoek kwamen geen andere «onregelmatigheden» aan het licht. Zal er nog (onafhankelijk) vervolgonderzoek plaatsvinden, of acht de Minister dit voldoende? Kan de Minister hierbij ingaan op het bericht van Quote over de relatie van ABN AMRO met Pramod Agarwal?

Binnen welke termijn moet ABN AMRO verbeteringen laten zien in de controle van externe contacten en de bestrijding van corruptie? Wat is hierbij de rol van de aandeelhouder en wat is de rol van de Raad van Commissarissen?

Beursgang

Kan de Minister ingaan op de gevolgen van de geconstateerde tekortkomingen in zowel interne als de externe controle voor de beursgang? Zal worden gewacht met de beursgang tot na de uitkomst van de lopende onderzoeken, zoals het onderzoek van Dubai Financial Services Authority (DFSA)? Is er indicatie dat andere toezichthouders een onderzoek zullen instellen naar ABN AMRO? Wanneer zal de Minister een besluit nemen over de geplande beursgang?

Aandeelhoudersvergadering

Kan de Minister in de beantwoording een terugkoppeling geven van de aandeelhoudersvergadering die plaatsvindt op donderdag 2 april 2015 en daarbij aangeven welke onderwerpen zijn besproken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de negatieve berichtgeving over ABN AMRO en de brieven die de Minister hierover heeft gestuurd. Zij maken zich zorgen over de onrust die deze berichtgeving veroorzaakt en de wijze waarop het vertrouwen in ABN AMRO hiermee wordt geschaad. Zij willen de Minister hierover enkele vragen voorleggen.

Uit de brief van Minister blijkt dat hij verscheidene keren heeft gewezen op de maatschappelijk onrust die kan ontstaan als gevolg van een verhoging van de beloningen en dat de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur er desondanks aan vast hebben gehouden. Heeft de Minister ander juridische mogelijkheden onderzocht om de beloning tegen te houden? De Minister meldde dat de verhoging van de beloning en de maatschappelijke onrust daaromheen. De reden was voor uitstel van de beursgang. Heeft de Minister in een eerder stadium overwogen om de beursgang uit te stellen? Wanneer heeft hij het definitieve besluit genomen om het proces niet starten? Zijn er meer overwegingen geweest waardoor hij de beursgang heeft uitgesteld, zo ja welke? Wat wordt er in dit verband bedoeld met kwesties? Wanneer is de ABN AMRO-top hiervan op de hoogte gesteld? Heeft hierbij meegedeeld dat dit was veroorzaakt werd door onder andere de discussie over salarissen? Tot wanneer denkt de Minister dat uitstel van het proces tot beursgang nodig is? Wanneer is er sprake van voldoende vertrouwen en rust om hier toe over te gaan?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de leden van de Raad van Bestuur van ABN AMRO alsnog vrijwillig hebben afgezien van de verhoging van de beloning. Hebben hier aan voorafgaand nog gesprekken plaatsgevonden tussen de Minister en de Raad van Bestuur + Raad van Commissarissen van ABN AMRO? Zo ja, wat was de uitkomst van die gesprekken? Is het vrijwillig afzien van de verhoging van de beloning voor dit moment en kan deze verhoging later alsnog geëffectueerd worden? Of hebben de leden van de Raad van Bestuur definitief afstand gedaan van deze verhoging?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wat de reactie is van de Minister op het interview met de voormalig vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen (NRC, 31 maart 2015). Sprak deze voormalige

vicevoorzitter op dat moment op persoonlijke titel of vertegenwoordigde hij toen het standpunt van de voltallige Raad van Commissarissen? Wat is de reden voor het opstappen van de vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen? Wanneer was de Minister op de hoogte van het aftreden van de vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wanneer de Minister voor het eerst door ABN AMRO geïnformeerd is over de onregelmatigheden bij ABN AMRO in Dubai. Klopt het dat past op 19 maart is gebeurd? Tevens vragen de leden van de ChristenUnie-fractie, of ABN AMRO in haar rol als staatsbank de Minister niet eerder had moeten informeren, over mogelijke onregelmatigheden bij het filiaal in Dubai? Hoe kan het dat ABN AMRO in Dubai in 2005 een hoge boete heeft gekregen van USD 80 miljoen, dat er vervolgens uitgebreide maatregelen zijn genomen, maar dat nu opnieuw praktijken konden plaatsvinden waarbij de eigen interne regels zijn overtreden?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben begrepen dat DNB in een brief aan de bestuursvoorzitter van ABN AMRO kritiek heeft geuit op het inzicht in de nevenfuncties en privébelangen en daarmee de integriteit van de top. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of, wanneer en hoe de Minister op de hoogte is gebracht van deze kritiek. Heeft DNB de Minister geïnformeerd? Welke rol hadden DNB en de bestuursvoorzitter in dit proces? Kan de Minister aangeven om welke integriteitstekeningen het gaat en welke maatregelen ABN AMRO heeft genomen naar aanleiding van de brief. Klopt het dat ABN AMRO nog steeds niet alle noodzakelijke maatregelen heeft genomen om de integriteit op orde te brengen, maar dat dit pas in de loop van dit jaar zal gebeuren? Zo ja, wat vindt de Minister hiervan? Wat vindt de Minister van de kritiek van DNB en wat zegt dit volgens de Minister over de interne controle bij ABN AMRO? Wat is de rol van de Raad van Commissarissen bij het op orde brengen van de integriteitstekeningen die DNB aan de orde heeft gesteld?

Het andere deel van de DNB-brief zou kritiek bevatten op het anti-corruptiebeleid van ABN AMRO, waarbij de kritiek zich richt op de relatie met olieconcern Gunvor. Kan de Minister inzicht geven in deze relatie en de kritiek die DNB hierop heeft geuit, vragen de leden van de ChristenUnie-fractie. Wanneer en hoe is de Minister op de hoogte is gebracht van deze kritiek? ABN AMRO noemt de kritiek op haar anti-corruptiebeleid en interne controle «achterhaald en opgelost». Deelt de Minister deze mening?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

Dubai

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het OM en de FIU na bekendmaking van de onregelmatigheden bij het ABN AMRO kantoor in Dubai bij de zaak betrokken zijn? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet? De leden van de GroenLinks-fractie vragen daarnaast of DNB reeds heeft vastgesteld of de voorschriften van de Nederlandse Sanctiewet (1977) door het bijkantoor van ABN AMRO in Dubai zijn nageleefd? Zo nee, wanneer komt hier opheldering over? Zo ja, wat is de conclusie en welke actie wordt hierop ondernomen?

Gebrekkige bestrijding corruptierisico's/ naleven sancties

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het klopt dat DNB in het eerste kwartaal van 2015 een brief heeft gestuurd naar ABN AMRO waarin de toezichthouder aangeeft dat de bank tekortschiet in het anti-corruptiebeleid? Klopt het dat volgens DNB met name de afdeling die handelt in energie en grondstoffen tekortschiet? De leden van de GroenLinks-fractie vragen of ABN AMRO het Ministerie van Financiën op de hoogte heeft gesteld van deze waarschuwing van de toezichthouder? Zo ja, welke actie heeft het Ministerie van Financiën toen ondernomen? De leden van fractie van GroenLinks vragen of het klopt dat de toezichthouder heeft geconstateerd dat ABN AMRO onvoldoende zicht heeft op wie haar klanten zijn of de uiteindelijke belanghebbenden? Heeft dit de naleving van de sancties die opgelegd zijn aan Russische en Oekraïense personen voor ABN AMRO bemoeilijkt? Op welke wijze is geborgd dat deze sancties daadwerkelijk worden nageleefd door ABN AMRO?

Nevenfuncties

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het klopt dat DNB geconcludeerd heeft dat het inzicht van staatsbank ABN AMRO in de nevenfuncties en privébelangen van de top van de bank ernstig tekortschiet? Wat is het meest recente moment waarop DNB hierover contact heeft opgenomen met ABN AMRO? Klopt het dat ABN AMRO het invoeren van een goede regeling die het risico op belangenverstrengeling onder eigen personeel moet indekken heeft uitgesteld? Zo ja, wat is daarvan de reden? Is het Ministerie van Financiën hiervan op de hoogte gesteld? De leden van de GroenLinks-fractie horen graag of het deel van de nevenfuncties en privébelangen van bankmedewerkers dat wel is opgenomen in de administratie van ABN AMRO is gedeeld met de toezichthouder, NLFI of het Ministerie van Financiën? Klopt het dat commissarissen bij ABN AMRO hun privébelangen pas kenbaar hoeven te maken zodra er sprake is van «een concrete transactie»? Zo ja, dan maken de leden van de GroenLinks-fractie zich grote zorgen over de controle op privébelangen. De leden van de fractie van GroenLinks vragen de Minister van Financiën of hij de mening deelt dat een concrete transactie wel een erg beperkte invulling is van het hebben van een privébelang? Is de Minister van Financiën van plan ervoor te zorgen dat de naleving op nevenfuncties en privébelang aangescherpt wordt?

Beloningsbeleid

De leden van fractie van GroenLinks vragen om een tijdstip waarin exact wordt aangegeven (1) wanneer en (2) hoe er sinds 2012 gecommuniceerd is tussen de Raad van Commissarissen van ABN AMRO, NLFI en het Ministerie van Financiën over het beloningsbeleid. De leden van de GroenLinks-fractie willen weten of de Minister van Financiën in het gesprek van 7 maart 2014 of op enig ander moment glashelder heeft gecommuniceerd richting de Raad van Commissarissen van ABN AMRO dat de Minister een loonsverhoging voor de Raad van Bestuur van ABN AMRO *publiekelijk* zou veroordelen. De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich daarnaast af of de Minister van Financiën bij ABN AMRO heeft aangegeven dat een verhoging van de salarissen van de Raad van Bestuur een spoedige beursgang van de bank zou kunnen belemmeren, desnoods door een blokkade vanuit het Ministerie van Financiën? De leden van de fractie van GroenLinks vragen op welke wijze de Minister van Financiën betrokken is geweest bij het besluit van de heer Peter Wakkie, commissaris van ABN AMRO, om af te treden? Heeft de Minister van Financiën hier zelf op aangedrongen? Hield het opstappen van deze commissaris verband met de gelekte brief die ABN AMRO stuurde aan NLFI waarin

staat dat de Minister van Financien het besluit van de loonsverhoging zou verdedigen? Op welke financiële uittreedregeling kan oud-commissaris Peter Wakkie rekenen? Krijgt de ex-commissaris een gouden handdruk, pensioen, salaris, aandelen, een ontslagvergoeding of een andere financiële vergoeding mee? Zo ja, om welke bedragen gaat het?

Beursgang

De leden van de fractie van GroenLinks menen dat een spoedige beursgang van ABN AMRO te vroeg komt om de recent ontstane vertrouwensbreuk te herstellen. Deelt de Minister deze mening? Meent hij, net als de leden van de fractie van GroenLinks, dat de beursgang een aantal jaar op zich zou moeten laten wachten?

De leden van GroenLinks-fractie vragen zich tot slot af of er zicht is op wie verantwoordelijk is voor het lekken van brieven van de toezichthouder aan ABN AMRO (over de nevenfuncties, over de bestrijding van corruptie) in de media? Deelt de Minister de mening dat het belemmerend werkt voor een succesvolle verkoop van ABN AMRO als rond de daadwerkelijke beursgang dit soort vertrouwelijke informatie naar buiten komt? Wat gaat de Minister doen om het lek te vinden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP

De leden van de fractie van de SGP hebben kennisgenomen van de antwoorden op de eerder gestelde vragen aangaande de salarisverhoging van het bestuur van ABN AMRO. De leden van de SGP-fractie zijn blij dat de ABN-top heeft afgezien van de salarisverhoging, zeker gezien de maatschappelijke onrust die hierover is ontstaan. In het kader van het naar de beurs brengen van ABN AMRO zijn de leden het met de Minister eens dat het noodzakelijk is dat er rust en vertrouwen is. Vertrouwen komt echter te voet en gaat te paard. Nu met het afzien van de salarisverhoging de directe reden voor het wachten met de beursgang is weggenomen, vragen de leden van de SGP-fractie welk tijdpad de Minister voor ogen heeft met de beursgang? Verwacht de Minister dat negatieve publiciteit rondom ABN AMRO invloed heeft op de verkoopprijs van de bank? Zo ja, in hoeverre wordt dit meegenomen in het bepalen van het tijdstip van het naar de beurs brengen van ABN AMRO?

Vragen en opmerkingen van het lid Van Vliet

Het absolute salaris van topmensen in de financiële sector zal, net als in andere sectoren van de private economie, tot stand moeten komen op basis van vraag en aanbod. Van dat principe wil de heer Van Vliet niet afstappen. De schoen wringt zijns inziens bij de salarisontwikkeling. De gewone werknemer zit gevangen in een CAO waar men, zeker de laatste jaren, vaak op de nullijn heeft gestaan. Ook de topmensen zitten vast wel eens op de nullijn maar als het salaris van topmensen eenmaal stijgt dan is het met percentages waar gewone werknemers alleen van kunnen dromen. Het beeld van «graaierende topbestuurders» is dan heel moeilijk uit te bannen.

Vindt de Minister dat de maatschappelijke verontwaardiging over de beloningen van het bestuur van ABN AMRO meer wordt veroorzaakt door de absolute hoogte van de beloningen of door een beloningsontwikkeling die de CAO-loonstijging ver overtreft?

Wat zijn de redenen om de arbeidsvoorwaarden van topbestuurders niet onder hetzelfde CAO-regime te brengen als gewone werknemers, al dan niet met de introductie van hogere salarisschalen?

Nog steeds ontvangen ook de gewone werknemers van ABN AMRO (maar ook van bijvoorbeeld Holland Casino) riant beloningen vergeleken met

andere sectoren. Uiteindelijk gaat dat ten koste van het bedrijfsresultaat en dus ook van de marktwaarde van deze bedrijven. Besparen op personeelskosten is dan een logische stap om het rendement en de waarde van deze staatsbedrijven te verbeteren. Daar is de afgelopen jaren ook door de Minister op gezinspeeld. Toch is het verschil met andere sectoren de laatste jaren niet of nauwelijks kleiner geworden.

Is de ontwikkeling van de totale personeelslasten bij ABN AMRO een Kritische Prestatie Indicator (KPI) die op enigerlei wijze invloed heeft op de hoogte van de beloningen van topbestuurders?

Hoeveel zou ABN AMRO op papier kunnen besparen, als de beloningen van alle werknemers gemiddeld gelijk zouden worden gesteld aan de beloningen bij de rijksoverheid? Hoeveel waarde zou daarmee gecreëerd kunnen worden?

In hoeverre deelt de Minister de mening dat het bestuur van ABN AMRO het draagvlak om te besparen op de hoge personeelslasten ondermijnt door het toekennen van hogere beloningen aan een klein aantal topbestuurders?

Indien ja, dan zijn de huidige bestuurders van ABN AMRO toch verantwoordelijk te houden voor de niet gecreëerde waarde?